

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola České Budějovice, L. Kuby 48

370 07 České Budějovice, L. Kuby 48

Identifikátor školy: 600 057 631

Termín konání inspekce: 22. - 29. duben 2003

Čj.:	076 67/03-2038
Signatura:	kg1cw108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Škola je zřízena městem České Budějovice jako organizační složka s právní subjektivitou. Má tři části, základní školu, školní družinu a školní jídelnu.

Ve školním roce 2002/2003 má základní škola 22 tříd, navštěvuje ji 547 žáků. Školní družina má pět oddělení. Vzdělávání je realizováno podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22. Nově je zřízena jedna třída s rozšířenou výukou tělesné výchovy se zaměřením na pozemní hokej. Žáci jsou zde vzděláváni podle modelového učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy čj. 29 738/96-22-50. Škola podporuje rozvoj sportu a zájmových činností. V této oblasti jsou zapojeni učitelé školy. Současně je využívána spolupráce se soukromými organizacemi.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční - kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vybraných předmětech v základní škole
- personálních a materiálních podmínek, průběhu a výsledků výchovně vzdělávací práce ve školní družině
- realizace projektu Informační gramotnosti

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V základní škole je zaměstnáno 29 učitelů s požadovaným vysokoškolským vzděláním. Na prvním stupni je zajištěna plně aprobovaná výuka v 1. - 2. ročníku. Na 2. stupni je sedm předmětů vyučováno zcela aprobovaně. Jedná se o přírodopis, matematiku, fyziku, zeměpis, německý jazyk, výtvarnou výchovu, hudební výchovu.

V hospitovaných předmětech byla zastoupena aprobovaná i neaprobovaná výuka. Český jazyk na 1. stupni vyučují učitelky s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí pro 1. stupeň ZŠ. Na 2. stupni ZŠ vyučují tento předmět čtyři učitelky, tři mají požadovanou aprobaci. Čtvrtá vyučující, začínající učitelka, učí český jazyk bez odborné způsobilosti. Občanskou výchovu vyučují čtyři vyučující, žádný z nich nemá pro výuku tohoto předmětu požadovanou odbornou způsobilost. Dějepis vyučuje celkem pět učitelů, všichni bez požadované odbornosti. Tři z nich vyučují předmět poprvé. Tato skutečnost se negativně projevila v kvalitě výuky předmětu. Vlastivědu vyučuje pět učitelů, čtyři z nich splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jeden má kvalifikaci pro výuku na 2. stupni základní školy. Na kvalitu pedagogické práce neměla uvedená skutečnost negativní dopad. Cizí jazyky vyučuje celkem šest vyučujících s různou délkou praxe. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují tři. Ostatní nemají pro výuku cizích jazyků potřebnou odbornou způsobilost. Matematiku, fyziku a přírodopis vyučují odborně a pedagogicky způsobilí učitelé. Tělesnou výchovu (s výjimkou třídy VI. C s rozšířenou výukou tělesné

výchovy) vyučují pouze odborně a pedagogicky způsobilé učitelky. V 1. – 5. ročníku vyučují matematiku učitelky s požadovanou úplnou pedagogickou a odbornou způsobilostí.

Výuka výtvarné výchovy je zajištěna pedagogy s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Praktickým činnostem vyučují převážně vyučující odborně a pedagogicky způsobilí. V hospitovaných hodinách se chybějící odborná způsobilost částečně projevila na kvalitě sledované výuky pouze u jednoho z nich.

Výuka chemie je dočasně vyučována učitelem bez praxe v základní škole.

Učitelé se dále vzdělávají. Využívají programové nabídky Pedagogického centra a Střediska služeb škole v Českých Budějovicích. V současné době je prioritou účast učitelů na vzdělávacích akcích zaměřených na výpočetní techniku.

Spolupráce mezi jednotlivými vyučujícími je řešena ustanovením metodických sdružení a předmětových komisí zejména pro český jazyk, matematiku, dějepis, cizích jazyky, tělesnou výchovu a přírodovědné předměty. Komise řeší organizační a materiální záležitosti (příprava žáků na soutěže, a olympiády, exkurse, kroužky, výběr vhodných učebnic, pomůcky, sešity apod.).

Vedení zaměstnanců k naplňování výchovně-vzdělávacích cílů základní školy zajišťuje ředitel školy a jeho zástupce. Analýza dosažené pedagogické úrovně je příkladným způsobem zpracována ve výroční zprávě o činnosti školy za školní rok 2000/2001. Svědčí o pochopení a správném přístupu k transformaci základního vzdělávání. Hlavní problémy jsou shledány ve způsobech, jak žáci vědomosti získávají. Škola si uvědomuje malé zastoupení činnostních a praktických forem poznávání žáků. Podle školy je hlavní příčinou nadměrné zařazování výkladových metod a verbálním ověřování pamětných znalostí. V návaznosti na tato zjištění je hospitační činnost zaměřena na sledování příležitostí žáků k aktivnímu vzdělávání pod vedením učitele. Vyučující jsou formou hospitačního záznamu seznámeni se zastoupením použitých vzdělávacích prostředků. Hospitačních zjištění zatím potvrzují převahu frontálních učebních činností učitelů. Konkrétní formy vlastního učení žáků jsou často minimální. Na základě této analýzy usiluje vedení školy o navození potřebných změn prostřednictvím přijatého vzdělávacího programu a jeho pedagogických záměrů.

Výchovným poradenstvím je pověřena učitelka 2. stupně. Hlavními plánovanými úkoly jsou prevence negativního chování, profesní orientace žáků, spolupráce s rodiči a koordinace činnosti školy v oblasti péče o žáky s poruchami učení. Roční plán výchovného poradenství je zpracován. Zahrnuje činnosti administrativní, informační a poradenské. Výchovný poradce zastupuje školu při spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou. Zodpovídá za evidenci diagnostických zpráv, které jsou škole zasílány. Plánované úkoly byly průběžně plněny.

Kompetence učitelů, třídních učitelů a vychovatelek jsou účelně využívány k zajištění vnitřního režimu školy, který je uveden v řádu školy. Jeho ustanovení jsou plněna. To se projevilo zejména v ukázněném chování žáků, pozitivním vztahu ke školnímu majetku, estetické výzdobě školy, čistotě, pořádku a bezpečnosti školního prostředí.

Informační systém školy odpovídá požadavků zákona o svobodném přístupu k informacím. V budově školy jsou všeobecně přístupné informace určené pro veřejnost, učitele a žáky. Řád školy a nejdůležitější údaje o průběhu školního roku a rozvrhu výchovně vzdělávací činnosti jsou umístěny ve třídách a na chodbách.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy byly hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Materiální a technické podmínky školy byly sledovány zejména ve vztahu k hospitovaným předmětům.

Výuka českého jazyka na 1. stupni ZŠ probíhá ve vkusně a podnětně upravených třídách. Výuce slouží názorné pomůcky, které si částečně učitelky připravují samy. Ve třídách jsou obvykle umístěny přehledy učiva, mnohde jsou velmi dobře využívány magnetické tabule. V prostornějších třídách jsou relaxační plochy s kobercem. Na nástěnkách je aktuálně probírané učivo, v některých třídách jsou i novinky z internetu.

Výuka českého jazyka na 2. stupni ZŠ probíhá v kmenových třídách bez výraznějšího zázemí pro výuku tohoto předmětu. K dispozici jsou základní pomůcky – jazykové příručky, další učební texty, nástěnné přehledy učiva a některé nové encyklopedie. Fond žakovské knihovny je převážně starší, pomalu obměňovaný. V posledních letech byl z finančních důvodů doplňován jen málo a nepravidelně. Stále chybějí ukázky literárních děl, jejichž výňatky jsou publikovány v čítankách. Škola je vybavena učebnicemi ze seznamu MŠMT. Budování fondu zvukových a obrazových nahrávek a počítačových výukových programů je zatím v začátcích.

Cizí jazyky se vyučují ve kmenových třídách a v jedné učebně vyčleněné pro cizí jazyky. Podle možností se využívá učebna výpočetní techniky. Pro výuku byly zvoleny jednotné učebnice. V současné době již některé z nich nevyhovují (např. z důvodů nového pravopisu v německém jazyce). Finanční situace neumožňuje vyměnit ucelenou řadu učebnic jednorázově, výměna probíhá postupně podle možností. Učitelky využívají zázemí svých kabinetů a výuku doplňují dalšími materiály.

Matematika v 1. – 5. ročníku probíhala v kmenových učebnách, které jsou světlé a prostorné. Většina tříd byla pěkně esteticky vyzdobená a upravená, v některých z nich je v zadní části volný relaxační prostor s kobercem. Žakovský nábytek odpovídal věku žáků, je většinou starší a opotřebovaný, ale funkční. Třídy jsou postupně vybavovány novým žakovským nábytkem.

Výuka matematiky na 2. stupni je zajištěna vhodnými učebnicemi, schválenými MŠMT ČR. Pro výuku matematiky je škola vybavena potřebnými pomůckami, didaktickou a výpočetní technikou. Žáci při výuce používají schválené tituly učebnic a další vhodné učební texty.

Přírodovědné předměty mají velmi dobré materiální podmínky. Audiovizuální technika je umístěna ve třídách a je pravidelně využívána. Školní pomůcky spolu s používanými učebnicemi umožňovaly omezovat množství učiva sdělovaného pomocí výkladu a nahradit jej přímou prací žáků. Tyto materiální předpoklady byly ve sledovaných hodinách využívány v různé míře.

Pro výuku dějepisu jsou zajištěny vhodné učebnice. Žáci však nemají k dispozici příruční dějepisné atlasy. Sbírkové pomůcky nejsou příliš doplňované, základ fondu tvoří pomůcky (včetně map) zakoupené před rokem 1989. Negativním zjištěním je nedostatečné množství souborů příručních map na 1. stupni. Při současné organizaci práce není žákům umožněno pracovat s nimi doma. Rovněž nedostatečné je zabezpečení výuky vlastivědy nástěnnými mapami a občanské výchovy učebnicemi.

Výtvarná výchova byla vyučována v běžných kmenových třídách, které nejsou pro výtvarnou výchovu zvláště vybaveny.

Pro tělesnou výchovu má škola velmi dobré prostorové podmínky. Využívá dvě vlastní tělocvičny a víceúčelové hřiště s umělohmotným povrchem. Jsou zde i zařízení pro nácvik lehkooatletických disciplín. Běžecový ovál a rozběžiště pro skok daleký mají z hlediska hygieny

žáků při cvičení nevyhovující prašný povrch. Tělocvičným náradím a náčiním je škola vybavena v potřebném rozsahu. Speciální sportovní příprava žáků třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy zaměřené na pozemní hokej probíhá na sportovištích TJ Meteor České Budějovice. Sportovní hala i hřiště TJ jsou pro pozemní hokej dobře vybaveny a upraveny. Žáci při speciální přípravě na pozemní hokej používají vhodnou výstroj a výzbroj.

Pro výuku praktických činností má škola velmi dobré podmínky. Využívá dílnu pro obrábění kovu, dílnu pro obrábění dřeva, cvičnou kuchyni s jídelním koutem a školní pozemek. Uvedené prostory jsou vybaveny veškerým potřebným náradím a náčiním. Na 1. stupni jsou praktické činnosti vyučovány převážně v kmenových učebnách.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní škole umožňují realizovat závazný vzdělávací program, celkově byly hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacího programu

Vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22 je uplatňován v souladu se zařazením školy do sítě škol. V rozvrhu školy jsou zařazeny všechny předměty učebního plánu. Hodinové dotace sledovaných předmětů byly v souladu s učebním plánem přijatého vzdělávacího programu. Ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy je dodržován modelový učební plán vzdělávacího programu Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy čj.: 29 738/96-22-50.

Výuka ve sledovaných předmětech probíhala v souladu s učebními osnovami příslušného vzdělávacího programu. Výjimkou bylo nezařazení tématu nejnovějších dějin 2. poloviny 20. století v 9. ročníku ve školním roce 2001/2002 v rozsahu přiměřeném osnovám závazného vzdělávacího programu.

Povinná dokumentace je vedena průkazně a průběžně v návaznosti na organizaci vzdělávání a výchovy. Třídní knihy, výkazy, katalogové listy a zápisy o komisionálních zkouškách umožňují sledovat průběh a výsledky vzdělávání jednotlivých žáků.

Učivo pro jednotlivé ročníky je plánováno prostřednictvím tematických plánů. Zápisy v třídních knihách odpovídají probranému učivu a písemnostem žáků (školní a domácí sešity, výkresy, výrobky, klasifikace v žákovských knížkách). Systém kontroly využívání osnov a učebního plánu je prokazatelný. V předmětu dějepis však nebyl dostatečně účinný. Hospitační činnost vedení školy probíhá plánovitě. Předložené hospitační záznamy obsahovaly poznámky o sledované výuce. Oblast rozvoje zájmů a talentu je řešena nabídkou volitelných předmětů, zájmových kroužků a nepovinných předmětů.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech a skupinách předmětů

Český jazyk – 1. stupeň

Do kvality výchovně-vzdělávacího procesu se kladně promítá skutečnost, že zde vyučují učitelky s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Rozplánování učiva vychází z používaných učebnic, ve složce čtení se jedná někdy pouze o výčet textů bez uvedení požadovaných dovedností. Návaznost učiva v dalších ročnících je zajištěna. Zápisy v třídních knihách jsou většinou konkrétní, výstižné a dokládají plnění učebních osnov. Ojedinele chybí zápis některé ze složek českého jazyka.

Výuka tohoto předmětu je koncepční, v souladu s požadavky osnov nejsou v jednotlivých hodinách ostré hranice mezi složkami předmětu. Aktuální výukové cíle vycházely z úrovní žákovských skupin a zohledňovaly také pořadí vyučovacích hodin v průběhu dne. Menší nedostatky didaktického a metodického rázu souvisely s krátkou praxí některých vyučujících. Výuka byla dobře promyšlena stavbou hodin. Jednotlivé činnosti na sebe funkčně navazovaly. Střídal se frontální výuka s kooperativními technikami učení, hodiny byly zpestřeny didaktickými hrami a relaxačními chvilkami. Významným kladem byla skutečnost, že se vyučujícím dařilo zprostředkovat žákům výuku mluvnického učiva příjemnou formou. Optimálně pojatá z tohoto hlediska byla výuka ve sledované třídě 2. ročníku, kde učitelka zaujala žáky využitím různorodých činností. Navíc vyšla vstříc jak nadaným, tak i těm, kteří vyžadují individuální péči. Dostatečná pozornost byla ve všech hodinách věnována vytváření a upevňování základních pracovních návyků a vysvětlení požadovaných nově zařazených činností.

Při výuce v 1. ročníku, při níž žáci poznávali nové písmeno a procvičovali poznávání písmen již známých, vyučující vhodně zapojila vnímání více smysly. Efektivně (s důrazem na výchovu aktivního čtenáře) probíhalo zdokonalování čtenářských dovedností a následná práce s textem u nejstarších žáků 1. stupně. V části hodiny se zde vyučující dařilo v přirozených podmínkách pracovat se žáky, kteří mají potíže dyslektického rázu. Také v dalších třídách učitelky poskytovaly individuální pomoc žákům se specifickými vývojovými poruchami učení. V době po vyučování pokračuje péče zaměřená na reedukaci poruch učení.

Učitelky žáky průběžně pozitivně motivovaly a vedly je ke splnění úkolů, následně pak ke kontrole dokončené práce. Dodávaly žákům nezbytnou sebedůvěru. Žáci byli bezprostředně informováni o úspěšnosti. Během výuky byla oceněna aktivita, píle a ochota. Z nástěnek ve třídách je zřejmé, že se vyučující orientují na hodnocení širokého spektra žákovských činností. Hodiny byly ukončeny shrnutím a zhodnocením práce žáků, které bylo orientováno na posilování kladného vztahu žáků k vlastnímu vzdělávání. Při výuce byl vytvořen dostatečný prostor pro rozvíjení komunikačních dovedností. Žáci v běžném mluveném styku bez obtíží formulovali své myšlenky a srozumitelně a souvisle se vyjadřovali. Ve školních deníčcích a žákovských knížkách jsou celkem rovnoměrně zastoupeny známky z jednotlivých složek předmětu, v některých třídách však převažuje klasifikace z diktátů a pravopisných cvičení na úkor hodnocení komunikačních a čtenářských dovedností. Sešity žáků jsou převážně pravidelně kontrolovány a opravovány. Výrazným rysem ve sledovaných třídách 1. a 2. ročníku je zřejmá orientace na pozitivně motivační funkci hodnocení, ve 2. ročníku nechybějí ani stručná sdělení o tom, v čem žák chybí a na co konkrétně je vhodné se při domácí přípravě zaměřit.

Vyučující se vyjadřovaly spisovně a dbaly na kulturu mluveného projevu žáků. Po vzoru učitelek také žáci dodržovali pravidla vstřícné komunikace. Výuka probíhala v příjemné pracovní atmosféře.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk mají velmi dobrou úroveň.

Český jazyk - 2. stupeň

Vyučující mají zpracovány tematické plány učiva pro ročníky nebo pro třídy, v nichž vyučují. V kvalitě výuky sehrává pozitivní úlohu převažující odbornost vyučujících. Na výuku byly učitelky velmi dobře připraveny, zvolené výchovně-vzdělávací cíle však naprosto upřednostňovaly složku naukovou před rozvojem klíčových kompetencí.

Hospitace proběhly ve všech ročnících 2. stupně, v jazykovém vyučování, ve slohovém výcviku a literatuře. Český jazyk je vyučován v kmenových třídách. Estetické prostředí jedním z příznivých faktorů pro výuku. Na nástěnkách jsou velmi zdařilé výtvarné práce, v jedné třídě

je aktuální téma z literatury. Kromě nástěnných přehledů zpravidla nejsou ve třídách další pomůcky podporující výuku. Základní psychohygienické zásady byly dodrženy, málo byla zohledněna potřeba vlastní aktivity žáků a vhodnost organizování činností také mimo lavice.

Sledované hodiny byly velmi dobře připraveny po odborné a věcné stránce, jednotlivé části hodin měly logickou návaznost. Méně pozornosti bylo věnováno úvodní motivaci a formám a metodám účinného vyučování. Učitelky postupovaly systematicky, se snahou zajistit co nejlepší výsledky výuky. Hodiny jazykového vyučování měly charakter tradičního vyučování s převahou frontální výuky. S tím korespondovaly použité metody výkladu a řízeného rozhovoru se žáky v kombinaci s prací s učebnicemi a s dalšími doplňkovými materiály. Málo prostoru mělo aktivní učení žáků a jejich vedení k práci s informacemi, ke spolupráci, k práci v týmu, ke vzájemnému hodnocení a sebehodnocení. Rámec tradiční výuky překročila hodina literatury, v jejíž části žáci pracovali s textem a následně si připravili dramatizaci ukázky. Velmi dobře zde fungovala zpětná vazba i souhra mezi zúčastněnými, žáci pracovali s velkým zaujetím. Také v hodině slohového výcviku měli žáci v části vyučovací jednotky možnost získávat dovednosti vlastní činností a následně je prezentovat.

V žákovských knížkách převažuje klasifikace ze zvládnutí pravopisu a mluvnice na úkor složek ostatních. K písemným pracím přistupují vyučující zodpovědně, je zde patrná důkladná příprava i vyhodnocení. Při výuce učitelky dobře využívaly průběžné slovní hodnocení.

Komunikace vyučujících a žáků probíhala převážně velmi příjemně, vstřícně a korektně. Učitelky se vyjadřovaly spisovně a vedly žáky ke kultivovanému projevu. Pro rozvoj komunikačních dovedností a klíčových kompetencí žáků však bylo vytvořeno příležitostí méně.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

Cizí jazyky 2. stupeň

Ve škole se vyučuje anglický jazyk a německý jazyk. Ve 2. ročníku začíná výuka jazyků formou zájmových kroužků. Pravidelně jsou organizována školní kola konverzačních soutěží. Hospitovány byly oba jazyky u všech vyučujících. Navštívené hodiny měly rozdílnou úroveň. Všechny byly v přiměřené míře vedeny v cizím jazyce. U některých vyučujících se do výuky negativně promítala jejich chybějící odborná způsobilost, a to v oblasti věcné správnosti, ale také v dovednosti efektivně organizovat výuku a aplikovat různé postupy a metody vedoucí k vyváženému rozvoji jazykových kompetencí. V části hodin chyběl úvod, průběžné i závěrečné shrnutí a zhodnocení práce žáků.

V navštívených hodinách se vyučující věnovaly různým činnostem zaměřeným na rozvoj jednotlivých jazykových dovedností. Žáci pracovali s učebnicemi, popřípadě s dalšími pracovními kopiemi a pomůckami. Obvykle byl vytvořen prostor pro samostatnou práci s navazující společnou kontrolou. V některých hodinách však převažovala jednotvárná frontální výuka. Z hlediska metod a forem práce byla vynikající hodina začínající učitelky německého jazyka. Dařilo se jí velmi dobře zaujmout žáky zvoleným textem, který využila k řadě různorodých aktivit včetně poslechu s porozuměním.

Vyučující zpravidla přistupovaly k žákům vstřícně a s porozuměním, byly s nimi v neustálém kontaktu. Dařilo je jim většinou vytvořit příjemnou pracovní atmosféru. Žáci se vcelku ochotně zapojovali do nabízených činností.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výuce cizích jazyků byly hodnoceny jako průměrné.

Matematika 1. stupeň

Zjištění se opírají o 8 hospitací a kontrolu pedagogické a žákovské dokumentace. Na 1. stupni vyučují matematiku třídní učitelky. Bezprostřední příprava vyučujících na hodiny byla zodpovědná. Zvolené výukové cíle odpovídaly standardům základního vzdělání, většinou i možnostem a schopnostem žáků.

Většinou vyučujících se dařilo žáky zaujmout a vytvořit příjemnou pracovní atmosféru vhodnou motivací na počátku hodiny.

Při výuce navazovaly na probrané učivo, využívaly příkladů z praxe, vycházely ze zkušeností žáků, rozvíjeli jejich logické myšlení a představivost. Pracovní tempo ve sledovaných hodinách bylo přiměřené úrovni žákovských kolektivů.

V hodinách žáci používali učebnice, pracovní sešity a tabuli. Didaktická a výpočetní technika nebyla využívána.

Skladba většiny hodin aktivizovala žáky pestrým střídáním forem práce. V některých z nich byly vhodně zařazeny didaktické hry. Nejčastěji využívanou vyučovací metodou byla frontální práce s celou třídou, kombinovaná se samostatnou prací, kterou učitelky kontrolovaly a vyhodnocovaly. Vnitřní diferenciaci s ohledem na různý stupeň schopností a možností žáků byla využita minimálně. Individuální schopnosti a možnosti žáků vyučující zohledňovaly při hodnocení výsledků jejich práce. Slabším poskytovali radu a pomoc, motivujícím způsobem hodnotily jejich jednotlivé výkony. Atmosféru při výuce pozitivně ovlivňoval většinou klidný a vstřícný přístup vyučujících k žákům. Ti projevovali dobré znalosti a míru osvojených dovedností v závislosti na jejich individuálních možnostech a schopnostech.

Ve všech sledovaných hodinách bylo učivo uváděno věcně správně a srozumitelně. Didaktické zásady byly většinou vyučujících respektovány. Relaxační činnosti byly zařazovány v menší míře. Výukou prolínalo vhodně volené opakování probraného učiva s důrazem na základní pojmy a vztahy. Průběžné hodnocení práce žáků bylo motivační. V závěru některých vyučovacích jednotek chybělo celkové vyhodnocení žákovských činností v hodině. Pravidla stanovená pro práci v hodině byla žáky respektována. Rozvoji komunikačních dovedností žáků věnovaly patřičnou pozornost pouze některé vyučující. Velká část žáků se vyjadřovala heslovitě, či v holých větách.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na 1. stupni byly hodnoceny jako velmi dobré.

Matematika 2. stupeň

Všichni vyučující matematiky jsou odborně a pedagogicky způsobilí. Jeden z nich po několik let působil na střední škole a na základní škole vyučuje od počátku tohoto školního roku. Styl jeho výuky nebyl pro žáky základní školy zcela přiměřený.

Pro jednotlivé ročníky mají učitelé zpracované tematické plány učiva, které jsou v souladu s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Plánováno je především základní učivo, výjimečně je zařazeno i učivo rozšiřující. Dostatek prostoru je věnován souhrnnému opakování a procvičování. Úroveň přípravy vyučujících na hospitované hodiny byla rozdílná.

Sledované hodiny proběhly v kmenových učebnách. Žáci pracovali s učebnicemi, sešity a rýsovacími potřebami. Demonstrační a žákovské pomůcky se ve sledovaných hodinách objevily pouze výjimečně. Didaktická a výpočetní technika použita nebyla. V některých učebnách byly umístěny nástěnné pomůcky k probíranému učivu.

Úvodní motivaci byla s výjimkou dvou sledovaných hodin věnována malá pozornost, spočívala v pouhém oznámení cíle hodiny. V menším počtu sledovaných hodin bylo nové učivo vyvozováno za aktivní spolupráce se žáky, v těsné vazbě na již osvojené vědomosti a dovednosti. Učitelky v těchto hodinách využily k aktualizaci učiva vhodných příkladů z praxe. Umožnily žákům prezentovat jejich vědomosti, zkušenosti a názory, vedly je k hledání

alternativních postupů řešení úloh. Hodnocení žáků v těchto hodinách bylo většinou motivující, spojené s oceněním dílčích úspěchů. K sebehodnocení a vzájemnému hodnocení byli žáci vedeni pouze ojediněle. Z hlediska motivace byly neefektivní některé hodiny v nichž převládal monolog vyučujících. Žáci byli často spíše jen pasivními příjemci sdělovaných informací, pro aktivní samostatnou a tvořivou činnost měli omezený prostor.

Ve sledované výuce dominovala klasická stavba vyučovacích hodin spojená s jednotvárným střídáním přímé a samostatné frontální práce. Diferenciace v obtížnosti učiva s ohledem k různým schopnostem a potřebám žáků se projevila ojediněle. V důsledku toho se vyučujícím ne vždy dařilo zapojit do aktivní činnosti všechny žáky třídy. Výklad nové látky byl srozumitelný a věcně správný, didaktické zásady vyučování byly převážně respektovány. Rezervy se projevily v názornosti při prezentaci některých partií učiva geometrie. Výukou vhodně prolínalo opakování dříve probraného učiva. V rámci opakování byla v některých třídách zařazena vhodná cvičení zaměřená na aplikaci získaných poznatků. Při samostatné práci byli vyučující v kontaktu se žáky, poskytovali jim individuálně radu a pomoc, zařazovali společnou kontrolu správnosti řešení zadaných úloh. Ne všichni vyučující operativně reagovali na nepochopení učiva žáky. V závěru některých sledovaných hodin nezbyl potřebný prostor pro shrnutí učiva za aktivní účasti žáků a zhodnocení jejich činnosti.

Psychohygienické podmínky sledované výuky byly průměrné. Činnost většinou probíhala optimálním tempem, žákům byl ponechán dostatek času na zpracování zadaných úkolů. Pro některé žáky bylo obtížné se plně soustředit v hodinách, kde převažoval verbální projev vyučujících. Na jejich pozornost, soustředění a aktivitu nepůsobil pozitivně ani omezený výběr vyučovacích metod a forem práce. Do týdenního rozvrhu vyučování jsou některé hodiny matematiky nevhodně zařazeny. Není výjimkou výuka matematiky 5. a 6. hodinu nebo zařazení dvou hodin matematiky do jednoho dne, někdy i po sobě následujících. Více pozornosti by měli vyučující věnovat správnému sezení žáků při práci.

Ve vedení žáků k úhlednému písemnému a grafickému projevu jsou vyučující různě důslední. Žáci nejsou v potřebné míře motivováni k péči o své učebnice a rýsovací pomůcky. Prověrky a čtvrtletní písemné práce jsou vyučujícími pečlivě opraveny a objektivně hodnoceny.

Rozvoji komunikativních dovedností žáků byl dán potřebný prostor jen v některých sledovaných hodinách. Vyjadřování vyučujících bylo srozumitelné, logicky a odborně správné. Žáci byli vedeni k dodržování dohodnutých pravidel, která většinou dobrovolně respektovali.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na 2. stupni měly průměrnou úroveň.

Fyzika, chemie, přírodopis

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících byla dobře využita, zejména při plánování obsahové stránky výuky a materiální přípravě sledovaných hodin. Dílčí rozdíly byly patrné ve využívání metod působících na rozvoj dovedností žáků. Příkladnou úroveň měla činnostní výuka v hodinách fyziky. Ve výuce fyziky se dařilo vést žáky k vědomostem úměrně se zaměřením jejich dovedností, které byly vyžadovány v rámci zadaných úkolů. Učební metody navozovaly potřebu žáků podílet se jednoduchými osobními činnostmi na poznávání a zpracování nového učiva. Ve všech sledovaných hodinách fyziky se příkladným nebo velmi dobrým způsobem dařilo omezovat množství učiva sdělovaného formou výkladu. Celková suma poznatků nebyla žákům předkládána jako jedno spojitě sdělení, ale spíše jako členitý soubor většího počtu charakteristických jevů, které měli žáci samostatně poznávat pomocí praktických nebo teoretických úkolů. Při jejich zpracování museli využívat dovedností pozorování, srovnávání, objevování souvislostí a vztahů. Dostávali příležitost k vyjádření vlastních poznatků a úsudků písemnou nebo ústní formou. Vyučující mohli přímo v hodině žáky

hodnotit. Reakce jednotlivých žáků prozradily, jak kdo učivu rozumí a které informace jsou z jeho osobního hlediska základní, zapamatovatelné a využitelné. Tím docházelo k přirozené individuální diferenciaci učení v rámci společné práce. V průběhu výuky vznikaly vhodné příležitosti k hodnocení žáků za dovednosti a primární školní znalosti získané pod vedením vyučujících. Činnostní učení umožňovalo omezit úvodní opakování pamětných vědomostí, neboť v každé nově požadované činnosti žáků se měřitelným a hodnotitelným způsobem projevovaly jejich předchozí znalosti a dovednosti.

V ostatních sledovaných hodinách byla hlavní pozornost věnována předávání informací formou výkladu. Receptivní pojetí výuky bylo spojováno s prezentací pomůcek a zajímavostí. Stálá orientace na popisný výklad se projevovala potřebou vyučujících opakovat podrobně starší výklady v úvodu nových vyučovacích hodin. Tím se vyučující snažili zkontrolovat co žáci umí a motivovat je k poslechu nových souvislostí a pokračování výkladu. Čas věnovaný opakování starších výkladů zabíral značnou část vyučovací hodiny. To následně vedlo k opětovnému použití výkladu, jako nejrychlejšího způsobu předání dalších vědomostí k nové domácí přípravě. Tento přístup nevytvářel odpovídající podmínky pro rozvoj a hodnocení vědomostí spojených s dovednostmi žáků získaných pod vedením učitelů ve škole. Z hlediska žáků byla na poslech a pozornost nejnáročnější výuka chemie.

Průběh a výsledky vzdělávání byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Dějepis

Absence požadované odbornosti učitelů se nejvíce projevila ve stavbě hodin a zvolených vyučovacích metodách, které málo směřovaly žáky k aktivnímu osvojování si učiva.

Současné rozplánování učiva hromadí do 9. ročníku takový objem látky (od 2. poloviny 19. století do 90. let 20. století), že neposkytuje dostatečný prostor k probrání posledního tematického celku Československo a svět ve 2. polovině 20. století. Navíc v 6. až 8. ročníku byl zjištěn značný časový skluz oproti stanovenému plánu.

Motivace se v naprosté většině sledovaných hodin zúžila na oznámení tématu. Sporné výsledky měla negativní motivace odmítáním méně výstižné odpovědi žáka či striktním napomínáním. Jen ve dvou sledovaných hodinách byli žáci přirozeně motivováni vlastním stylem výuky. V jedné hodině šlo o skupinovou práci při opakování učiva, vyučující zde vedl žáky k vytváření vlastních názorů, k aktivnímu hledání souvislostí. Ve druhé, u mladších žáků, bylo opakování a procvičování učiva organizováno formou křížovek a didaktických her zaměřených na hledání souvislostí. Četnost klasifikace byla přiměřená, nejčastěji byli žáci klasifikováni na základě výsledků z písemných forem zkoušení.

Převládalo frontální vyučování, při kterém byli žáci většinou pasivními příjemci učitelova výkladu. Ten byl zaměřen více na dílčí fakta než na postižení vzájemných vztahů a souvislostí. Hovorové metody směřovaly většinou k ověření, jak si žáci zapamatovali předanou látku. Zpětnou vazbu poskytovaly v omezené míře, neboť učitelem očekávanou odpověď podávalo často jen několik málo žáků.

Sledované hodiny probíhaly v kmenových třídách, převážně bez adekvátního materiálního zázemí. Kromě učebnic neměli žáci k dispozici jiné pomůcky. Nástěnné historické mapy byly využity ve dvou hodinách. Práce s učebnicí nepodpořila ani názornost výuky ani nevedla žáky k aktivní práci s odborným textem. Zápisy na tabuli byly, až na jednu výjimku, přehledné, věcně správné. Žákům sloužily k pasivnímu opisu.

Pracovní atmosféra se v jednotlivých hodinách lišila podle míry přirozené autority učitelů. Celkový styl vyučování až na výjimky nevytvářel prostor pro rozvíjení komunikativních

dovedností žáků a v některých případech nebyli vyučující v tomto směru žákům optimálním vzorem.

Průběh a výsledky vzdělávání v dějepisu jsou hodnoceny jako pouze vyhovující.

Vlastivěda

Většina učitelů splňuje kvalifikační předpoklady dané závaznými předpisy. Rozplánování učiva i bezprostřední příprava na vyučování měly dobrou úroveň. Problematické půjčování pouze jedné sady příručních map a nástěnné mapy Evropy ve všech třech třídách 5. ročníku komplikuje podmínky vyučování žákům i učitelkám.

V pátém ročníku se vyučujícím většinou dařilo volit metody a formy práce, které podněcovaly zájem a aktivitu žáků. Učitelky velmi dobře využívaly zájmu žáků o zeměpisně zaměřené učivo. Formou referátů je vedly k samostatné práci s informačními zdroji a dobře, vzhledem k věku žáků, organizovaly prezentaci výsledků samostatné práce a jejich využívání ostatními žáky. Z hlediska dodržování zásad psychohygieny bylo pozitivním zjištěním častější střídání činností žáků, využívání didaktických her, drobných soutěží, aktualizace a organizace dílčích úkolů i mimo pracovní místa. Tempo vyučování většinou odpovídalo věku a potřebám žáků. Z hlediska didaktiky předmětu byli žáci důsledně vedeni k efektivní práci s mapou. Spíše naukové pojetí vyučování měla vlastivěda v navštívené hodině 4. ročníku. Méně pozornosti obecně je věnováno kontrole písemných výstupů žáků. Zápisy z dějepisné části učiva jsou zbytečně dlouhé, zaměřené především na faktografii.

Hodnocení a klasifikace v 5. ročníku jsou přiměřené četností i respektováním možností a schopností žáků. V pololetní klasifikaci žáků 4. ročníku se jeví některé známky, včetně případů klasifikace žáků se specifikovanými vývojovými poruchami učení, jako nepřiměřeně ostré, málo zohledňující individuální vývoj a posun žáka, motivační a formativní stránku hodnocení. Vyučování probíhalo v klidné, nestresující atmosféře.

Průběh a výsledky vzdělávání ve vlastivědě jsou hodnoceny jako průměrné.

Tělesná výchova 1. - 2. stupeň

S výjimkou třídy VI. C vyučují tělesné výchově pouze odborně a pedagogicky způsobilé učitelky. Ve třídě VI. C, která má rozšířenou výuku tělesné výchovy se zaměřením na pozemní hokej, je část výuky zajištěna plně kvalifikovanou učitelkou. Speciální příprava žáků třídy VI. C v pozemním hokeji je vedena dvěma vyučujícími bez odborné způsobilosti, kteří jsou pro trenérskou práci v tomto druhu sportu proškoleni. Učitelé mají zpracovány tematické plány učiva, které respektují učební osnovy předmětu i materiálně-technické podmínky školy. Část plánovaných činností není blíže specifikována a je obtížné v takových případech posoudit návaznost výuky mezi jednotlivými ročníky. V přípravě některých vyučujících bylo málo pozornosti věnováno efektivní organizaci činnosti žáků v hodině a jejich účinné motivaci. Vynikajícím způsobem byla připravena činnost žáků třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy ve speciální přípravě na pozemní hokej. Hospitované hodiny proběhly na školním hřišti a v tělocvičně školy. K přípravě na pozemní hokej bylo využito hřiště TJ Meteor Č. Budějovice. Úvodní motivace žáků se převážně omezila na stručné oznámení cíle hodiny, eventuálně organizaci jednotlivých zařazených činností. Do rušné části byly stereotypně zařazován běh a jeho obměny. Průpravná část většiny hodin byla dobře sestavena s ohledem k posilování správného držení těla, rozvoji kloubní pohyblivosti i kompenzaci vlivů sedavého zaměstnání žáků. Méně vhodně byl výběr průpravných cviků zaměřen k činnostem, které převažovaly v hlavní části hodiny. Zejména učitelky na 2. stupni věnovaly málo pozornosti chybám, kterých se žáci při provádění průpravných cviků dopouštěli, někdy tolerovaly i jejich ležerní přístup ke cvičení. Větší počet sledovaných hodin měl v hlavní části zařazeno měření výkonů

v lehkooaltletických disciplinách. Činnost v těchto hodinách nebyla vždy efektivně organizována, důsledkem toho byly delší prostoje spojené s nečinností žáků. Chybělo poučení žáků o pravidlech soutěží v prováděných disciplinách. Nebyla zařazena instruktáž a krátké zopakování správné techniky provedení příslušné disciplíny nebo jejích fází. Vyučující nereagovaly na chyby, kterých se žáci v technice disciplín často dopouštěli a které měly za následek jejich horší výkony. Intenzita fyzického zatížení žáků v takto vedených hodinách byla nízká, nedostatek činnosti a omezený výběr jejich forem nemotivoval žáky k aktivitě. Výuka na 1. stupni byla po organizační stránce zdařilejší. Činnosti zde na sebe plynule navazovaly, efektivně byl využit cvičební prostor i vyučovací čas. Nedostatkem byla déletrvající jednotvárná činnost v hlavní části hodiny, která neodpovídala potřebám žáků této věkové skupiny. Pozitivem bylo zařazení drobných her a soutěží žákovských družstev v závěru sledovaných hodin. Obecným nedostatkem sledované výuky byl minimální individuální přístup vyučujících k žákům s různými pohybovými schopnostmi. Ve větším počtu sledovaných hodin proběhlo nemotivujícím způsobem průběžné i celkové hodnocení činnosti a výkonů žáků. Pozitivním rysem sledované výuky byla snaha o systematické vedení žáků k pořadovosti. V některých hodinách se projevíly chyby v této oblasti. Žáci se řadili do nesprávných nástupových tvarů a ne vždy plně respektovali vydané povely. Organizační pokyny byly vyučujícími vydávány jasně a srozumitelně, žáci na ně ne vždy pohotově reagovali. Ojedinele se projevilo nevhodné chování žáků vlivem neefektivní organizace činnosti. Hodiny byly zajištěny odpovídajícím nářadím a náčiním, žáci používali vhodný cvičební úbor. V průběhu cvičení vyučující převážně dobře dbaly o bezpečnost žáků při cvičení. Vynikajícím způsobem byla zvládnuta sledovaná speciální příprava žáků VI. C na pozemní hokej. Činnost v této hodině byla velmi dobře organizačně i metodicky promyšlena. Žáci byli vyučujícím dobře instruováni a objektivně hodnoceni. K činnosti přistupovali se zájmem a snahou o co nejlepší výkon. Prokázané dovednosti žáků svědčí o jejich systematickém dlouhodobém kvalitním vedení.

Sledované hodiny byly hodnoceny od vynikající až po pouze vyhovující. Celkově byly průběh a výsledky vzdělávání v tělesné výchově hodnoceny jako průměrné.

Praktické činnosti 1. -2. stupeň

Výuka předmětu je vhodně rozvržena v tematických plánech, které zahrnují pestrý výběr prací s různými nástroji, materiály a rozličnými technikami jejich zpracování. Sledované hodiny byly vyučujícími dobře připravené po materiální i organizační stránce.

V úvodu hospitovaných hodin byli žáci vhodně motivováni důkladným vysvětlením cíle činnosti, její organizací, eventuálně předvedením hotových výrobků. Byli seznámeni s vlastnostmi použitého materiálu, pracovními postupy jeho zpracování i s potřebnými nástroji. Dostatek prostoru byl věnován poučení žáků o bezpečnosti práce a dodržování pořádku na pracovišti. Náročnost pracovních operací byla správně diferencována s ohledem k věkovým zvláštnostem žáků a k různému stupni osvojených dovedností. Žáci byli při výuce aktivní, vyučující jim při práci poskytovali individuálně radu a pomoc, jejich činnost průběžně pozitivně hodnotili. Kromě jedné hodiny byli vedeni k přesnosti, pečlivosti, sebekontrolě, čistotě a estetickému vzhledu výrobků. V některých hodinách byly velmi dobře využity mezipředmětové vztahy a aktualizace učiva směrem k dosavadním vědomostem a zkušenostem žáků. Negativním zjištěním byla skutečnost, že žáci při práci v hospitovaných hodinách nepoužívali pracovní oděv.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu praktické činnosti byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Výtvarná výchova 1. - 2. stupeň

Zjištění vychází z 8 hospitací na 1. i 2. stupni, z prohlídky žákovských prací a výzdoby interiéru školy. Vyučující mají zpracované tematické rozvržení učiva. Obsahuje všechny složky předmětu a respektuje pojetí vzdělávacího programu. Všechny navštívené hodiny byly pečlivě připravené a promyšlené po stránce metodických postupů a organizace vyučovací hodiny. Zvolené výukové cíle byly přiměřené možnostem a schopnostem žáků, odpovídaly standardům základního vzdělání. Náměty a výtvarné techniky byly voleny přiměřeně věku žáků tak, aby si osvojili základní technické dovednosti, uplatnili výrazové vlastnosti linie, barevné plochy, rozvíjeli cit pro prostor a tvar, dokázali zobrazovat i využít představivost.

Ve všech sledovaných hodinách byla na jejich počátku provedena nenásilná, účinná motivace. Vyučujícím se dařilo žáky zaujmout a vytvořit vhodnou pracovní atmosféru. Na základě jednoznačně podaných instrukcí vyučujících dokázali žáci samostatně pracovat. Byl jim ponechán dostatečný prostor pro vlastní představivost a tvůrčí práci. Žáci kreslili, modelovali či pracovali s dalšími materiály zcela uvolněně a spontánně. Hodnocení práce žáků mělo výrazně stimulační charakter, vyučující upřednostňovaly vztah a přístup žáků k tvůrčímu procesu před samotným výsledkem. V malé míře bylo využito sebehodnocení žáků.

Navštívené hodiny provázelo příjemné pracovní ovzduší, v němž probíhala neformální komunikace mezi učitelkami a žáky. O výsledcích práce svědčí mimo jiné i interiéry školy, které jsou vyzdobeny žákovskými pracemi a výrazně pozitivně ovlivňují vnitřní klima školy.

Průběh a výsledky výtvarné výchovy byly hodnoceny jako vynikající.

Občanská výchova

Hospitace proběhly u tří vyučujících, jedna učitelka byla v době inspekce v pracovní neschopnosti. Ve škole není pedagog s požadovanou kvalifikací pro výuku tohoto předmětu, ani se nikdo v problematice spojené s touto výukou systematicky nevzdělává. Chybějící odborná způsobilost se do kvality vzdělávání promítly v různé míře. Učitelé mají rámcově zpracované tematické plány učiva, výuka probíhá podle používaných učebnic. Výrazným nedostatkem je však nedostatečné množství učebnic, které jsou do hodin donášeny, žáci používají učebnici ve dvojici. Příprava na vyučování po stránce věcné správnosti byla zodpovědná. Převážně však chyběla větší promyšlenost organizace vyučování a volby efektivních vyučovacích metod. Ke zvýšení názornosti v některých hodinách vyučující využili donesených nástěnných obrazů, nákrese a ukázek z populárně naučných knih.

Žáci byli většinou motivováni oznámením výukových cílů či frontálně organizovanou rekapitulací učiva v úvodu hodin. Ve sledovaných hodinách probíhala výuka většinou klasickým stylem – frontální opakování, výklad kombinovaný s řízeným rozhovorem a zápis. Učitelky organizovaly výuku žáků s důrazem na zvládnutí učiva ve znalostní složce. V hodinách byly uplatněny mezipředmětové vztahy a výchovné prvky, které přímo vyplynuly z obsahu probírané látky. Ačkoli zvolený vzdělávací program a specifické cíle občanské výchovy kladou důraz na činnostního pojetí vyučování, objevily se skupinová práce a aktivní práce s textem pouze ojediněle. Učitelky průběžně pozitivně hodnotily dílčí výkony žáků. V závěru některých sledovaných hodin chybělo efektivnější adresné zhodnocení práce či výkonů žáků. Prvky uvolnění důležité z hlediska psychohygieny duševní práce žáků byly zařazeny méně.

Výuka v 9. ročníku byla optimální vzhledem ke specifickým cílům předmětu směřujícím k postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků i vzhledem ke zvoleným metodám a formám práce. Učitel vystupoval jako partner, organizoval činnosti, ponechával však dostatečný prostor pro vyjádření žáků. Ti formou činnostního učení pronikali do aktuální společenské problematiky, kultivovanou diskusí si rozšiřovali dosavadní poznatky, uměli

naslouchat i argumentovat. Významným přínosem této hodiny byly sociální dovednosti důležité pro běžný život.

Žáci jsou klasifikováni na základě výsledků individuálního ústního zkoušení a krátkých písemných testů. V žákovských knížkách žáků některých tříd chybí průběžné hodnocení. Výuku pozitivně ovlivňovala klidná pracovní atmosféra hodin s tolerantními vztahy mezi učiteli a žáky.

Celkově byly průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu občanská výchova hodnoceny jako průměrné.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky vzdělávání žáků jsou ve škole průběžně zjišťovány převážně zkoušením, opakováním, domácími úkoly, písemnými pracemi nebo praktickými činnostmi (laboratorní práce, kreslení, modelování, výrobky v dílnách, apod.).

Při opakování učiva v úvodu jednotlivých hodin bylo hodnoceny především výsledky pamětného osvojení učiva po domácí přípravě, spolu s jejich využitelností při správném řešení teoretických nebo praktických úkolů.

Jen ojediněle byly navozeny podmínky pro hodnocení výsledků práce žáků dosahovaných přímo ve škole pod vedení učitele. Tento požadovaný přístup k hodnocení žáků byl navozen např. ve výuce fyziky, která měla výrazný činnostní charakter a vedla žáky k získávání nových vědomostí vlastními činnostmi a dovednostmi. V těchto hodinách nebylo potřebné zdlouhavé ověřování pamětných vědomostí v úvodu hodiny jako východiska a přípravy na poslech dalšího učiva. Při činnostní výuce se předchozí pamětné znalosti automaticky promítaly do nově požadovaných činností. V průběhu činnostní výuky bylo i bez formálního zkoušení zřejmé, co žáci umí a jak umí k učení využívat svoje dovednosti.

V matematice jsou vzdělávací výsledky sledovány a hodnoceny prostřednictvím periodicky zadávaných srovnávacích testů Kalibro.

Chování žáků je posuzováno vzhledem k jejich postojům a motivům jednání. Východiskem pro hodnocení chování jsou doporučení přijatého vzdělávacího programu. Písemně jsou zpracovány informace o umístění žáků v soutěžích. Pravidelně jsou sledovány a písemně vyhodnocovány výsledky přijímacích zkoušek na střední školy.

Rámcové výsledky vzdělávání a výchovy jsou uváděny ve výročních zprávách o činnosti školy.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Podle závěrů inspekčních zjištění docházelo jen v části sledované výuce k navození podmínek pro činnostní učení žáků. Tyto formy práce odpovídaly cílům vzdělávacího programu, byly hodnoceny jako příkladné nebo velmi dobré. Učitelé využívali jednoduchých a organizačně dostupných úkolů k zaměstnání žáků. Tím vědomě omezovali množství vykládaného učiva ve prospěch vlastní práce žáků. Náměty k samostatným činnostem vytvářeli pomocí učebnic, obrázků, pomůcek, pokusů nebo vlastními krátkými popisy, se kterými žáci pracovali v navazujících problémových úkolech. Tím byly vytvářeny podmínky k potřebnému rozvoji myšlení žáků a jejich smyslového poznávání. Používané úkoly byly spojovány s mluvením žáků, psaním, kreslením, vyhledáváním, rozlišováním a opakováním informací. Žáci využívali k učení dovednosti i předchozí znalosti. Tím vznikaly podmínky pro hodnocení školní práce žáků. Učitelé bezprostředně v průběhu výuky poznávali, zda žáci učivu rozumí a umí ho používat. Učení vědomostem bylo v těchto podmínkách spojeno s rozvojem dovedností žáků pod vedením učitele.

V dalších sledovaných hodinách byla využívána frontální výuka s převahou výkladových činností, doplněných ukázkami názorných pomůcek. Prostor k aktivitám žáků byl vytvářen převážně jen otázkami nebo úkoly v závěru hodiny. Zjišťování vědomostí z výkladů bylo přeneseno až do dalších hodin, kde vytvářelo universální složku opakování, motivace, kontroly a hodnocení domácí přípravy žáků.

SOUČÁST ŠKOLY - ŠKOLNÍ DRUŽINA

Personální a materiálně-technické podmínky

Práci školní družiny zajišťuje pět vychovatelek, dvě z nich jsou zaměstnány na neúplný pracovní úvazek. Všechny splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Vedoucí vychovatelka vede přehled o práci všech oddělení, společně s vychovatelkami, případně vedením školy řeší aktuální potřeby provozu. Patrné jsou vyrovnané vnitřní vztahy a ochota členek pracovního týmu podílet se na společné práci. Další vzdělávání je ponecháno na rozhodnutí vychovatelek, převažuje samostudium a běžná výměna zkušeností v rámci školy.

Činnosti školní družiny slouží samostatný pavilon propojený spojovací chodbou s ostatními prostory školy. Účelně, esteticky velmi pěkně zařízené a vybavené herny všech pěti oddělení školní družiny vytvářejí optimální podmínky pro pobyt žáků v době před a po vyučování, pro realizaci rozmanitých rekreačních i zájmových aktivit. Školní družina má k dispozici i rozlehlý venkovní školní areál, včetně hřišť. Součástí denního programu všech oddělení je pravidelný pobyt venku. Pro zájmovou činnost tanečního kroužku školní družiny poskytuje škola vlastní baletní sál.

Materiální zajištění zájmových činností je zcela dostačující. Pozitivním zjištěním je velmi dobré zabezpečení drobným spotřebním materiálem pro esteticko-výchovné a pracovní aktivity školní družiny. Dostatek je stolních společenských her, průběžně doplňované jsou stavebnice. Všechna oddělení mají audio přijímače, k dispozici je jeden televizor s videem. Školní družina odebírá Mateřídoušku a ABC.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Školní družina slouží žákům 1. – 5. ročníku od 6:00 do 16:30 hodin. Celoroční plán práce připravuje vedoucí vychovatelka. Všechny vychovatelky, každá pro své oddělení, zpracovaly čtvrtletní plány a připravují se na činnost formou týdenních plánů. V nich jsou vyváženě zastoupeny okruhy činností školní družiny a konkrétně rozpracovány specifické cíle a náměty pro činnost v jednotlivých obdobích školního roku. Funguje neformální spolupráce s třídními učitelkami žáků. V souladu se zásadami pedagogiky volného času dětí a mládeže nabízí školní družina žákům činnost v pěti kroužcích – dvou výtvarně zaměřených, tanečním, dovedných rukou a vaření.

Povinná dokumentace je vedena řádně a úplně. Přehled výchovně-vzdělávací práce zachycuje průkazně průběh činnosti školní družiny. Řád školní družiny je vyvěšen na veřejně přístupném místě. Obsahuje všeobecná ustanovení týkající se skladby činností a určení zodpovědnosti, postrádá bližší informace o konkrétní organizaci jednotlivých oddělení a stanovení postupu při eventuálním nevyzvednutí dítěte podle určení v zápisním lístku.

V průběhu inspekce byla navštívena čtyři z pěti oddělení. Všechny vychovatelky přistupovaly k dětem s porozuměním, vstřícně a klidně. Vytvářely uvolněnou, přátelskou atmosféru, nabízely řízené činnosti, podílely se na jejich realizaci a zároveň poskytovaly zázemí pro

spontánní činnosti. Stále měly přehled o všech dětech, naplněnost oddělení odpovídala stanoveným zásadám.

Zařazené relaxační činnosti poskytovaly dětem uvolnění po školní práci. Další program byl připraven podle postupného příchodu jednotlivých tříd – nabídka tvořivých činností, vycházka, poslech pohádky, hry apod. Děti komunikovaly bez problémů s vychovatelkami i mezi sebou, spolupracovaly při zájmových činnostech. Jejich postoj k nabídnuté činnosti byl převážně vstřícný. V průběhu práce vystupovaly vychovatelky partnersky a s porozuměním. Při pobytu na školním hřišti, ale i při rekreačních činnostech jednoho oddělení měly děti dostatek možností pro pohybové vyžití.

Podmínky a průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti byly hodnoceny jako vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Institucionální postavení školy

Zařazení školy do sítě škol bylo provedeno 1. ledna 2000 rozhodnutím čj. 34 Školského úřadu České Budějovice. Zřizovací listina školy byla vydána Statutárním městem České Budějovice s účinností od 23. dubna 2001. Činnost školy je v souladu s těmito dokumenty.

Informační gramotnost

Souběžně s komplexní inspekcí proběhla tematická inspekce „Hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání.“ Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003 a na webových stránkách ČŠI.

Prevence negativních jevů

Součástí komplexní inspekce byla tematická inspekce, která sledovala účinnost prevence sociálně patologických jevů ve škole.

Ředitel školy ustanovil funkci školního metodika prevence. Pověřená učitelka spolupracuje s okresním metodikem preventivních aktivit, krajským koordinátorem prevence, Policií ČR a krizovými centry. Pravidelně se zúčastňuje dalšího vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů a zajišťuje přenos zásadních informací ke všem pracovníkům školy.

Minimální preventivní program je přílohou plánu činnosti školy pro daný školní rok. Vychází z Metodického pokynu ministra školství mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže čj. 14514/2000-51. Konkrétně je zaměřen převážně na primární protidrogovou prevenci, obsahuje rovněž některé dílčí prvky z oblasti prevence dalších sociálně patologických jevů.

Výchovné poradenství

Výchovná poradkyně vykonává svoji práci druhým rokem. Příslušné kvalifikační studium zatím neabsolvovala. Při své práci se řídí zpracovaným plánem činnosti pro daný školní rok. Povinnosti stanovené pracovní náplní a příslušnými právními předpisy vykonává svědomitě. Třídním učitelům a ostatním vyučujícím poskytuje všechny potřebné informace z oblasti profesionální orientace i informace o žácích s vývojovými poruchami učení a chování. Plně zajišťuje všechny potřebné kontakty v oblasti výchovného poradenství s dalšími subjekty (PPP,

úřadem práce a v neposlední řadě s rodiči). Úzce spolupracuje se školním metodikem prevence sociálně patologických jevů. Pro veřejnost má stanoveny pevné konzultační hodiny v týdenním rozvrhu.

Ve školním roce 2002/2003 je ve škole 36 integrovaných žáků (rodiče dalších pěti žáků požádali o možnost prodloužení integrace, v současné době se čeká na vyjádření pedagogicko-psychologické poradny). Žáci jsou vzděláváni na základě individuálních vzdělávacích programů, které respektují doporučení odborníků. Tyto materiály jsou postupně doplňovány dalšími údaji podle doporučeného postupu pro zpracování individuálních vzdělávacích programů. Výchovná poradkyně je s problematikou péče o žáky se speciálními vzdělávacími dovednostmi dobře seznámena. Dokumentaci vede přehledně a úplně.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. třídní knihy
2. katalogové listy
3. třídní výkazy
4. školní řád
5. rozvrh hodin
6. záznamy z pedagogických rad
7. protokoly o opravných zkouškách
8. dokumentace žáků s postižením
9. tematické plány
10. výroční zprávy o činnosti školy za školní rok 2000/2001, 2001/2002
11. zřizovací listina vydaná Statutárním městem České Budějovice dne 23. dubna 2001
12. rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2000 vydané Školským úřadem České Budějovice dne 1. ledna 2000 pod čj. 34
13. záznamy z hospitací provedených vedením školy
14. vyhodnocení zadaných testů Kalibro
15. plán práce školy pro školní rok 2002/2003
16. plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2002/2003
17. záznamy z jednání předmětových komisí a metodických sdružení
18. klasifikační záznamy vyučujících
19. žakovské knížky
20. písemnosti žáků
21. přehled o dalším vzdělávání učitelů
22. plány a dokumentace výchovného poradenství

ZÁVĚR

Personální podmínky školy umožňují zabezpečení kvalifikované výuky v převážné většině vyučovacích hodin. Materiální a technické podmínky mají velmi dobrou úroveň. Dokumentace školy je zpracována prokazatelně v plném rozsahu. Umožňuje sledovat přípravu, výkon a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti. Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly rozdílnou úroveň. Byly hodnoceny na škále od vynikající po ještě vyhovující. Činnostní charakter vyučování byl naplněn pouze v některých předmětech.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jana Dostálová
Členové týmu	Mgr. Věra Drsová
	Mgr. Antonín Dvořák
	Mgr. Ivana Neumanová
	Mgr. Arnošt Punčochář
	PhDr. Marie Stolbenková

Další zaměstnanci ČŠI: Ing. Josef Fousek, Marie Jozová, Jan Příbyl, Ladislava Svatošová

Ve Strakonících dne 17. června 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. 6. 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Miroslav Kůs

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy do 14 dnů po jejím obdržení České školní inspekci Strakonice 386 01 Smetanova 533. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Město České Budějovice Nám. Přemysla Otakara II 370 92 české Budějovice	14.7.2003	80/03

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány